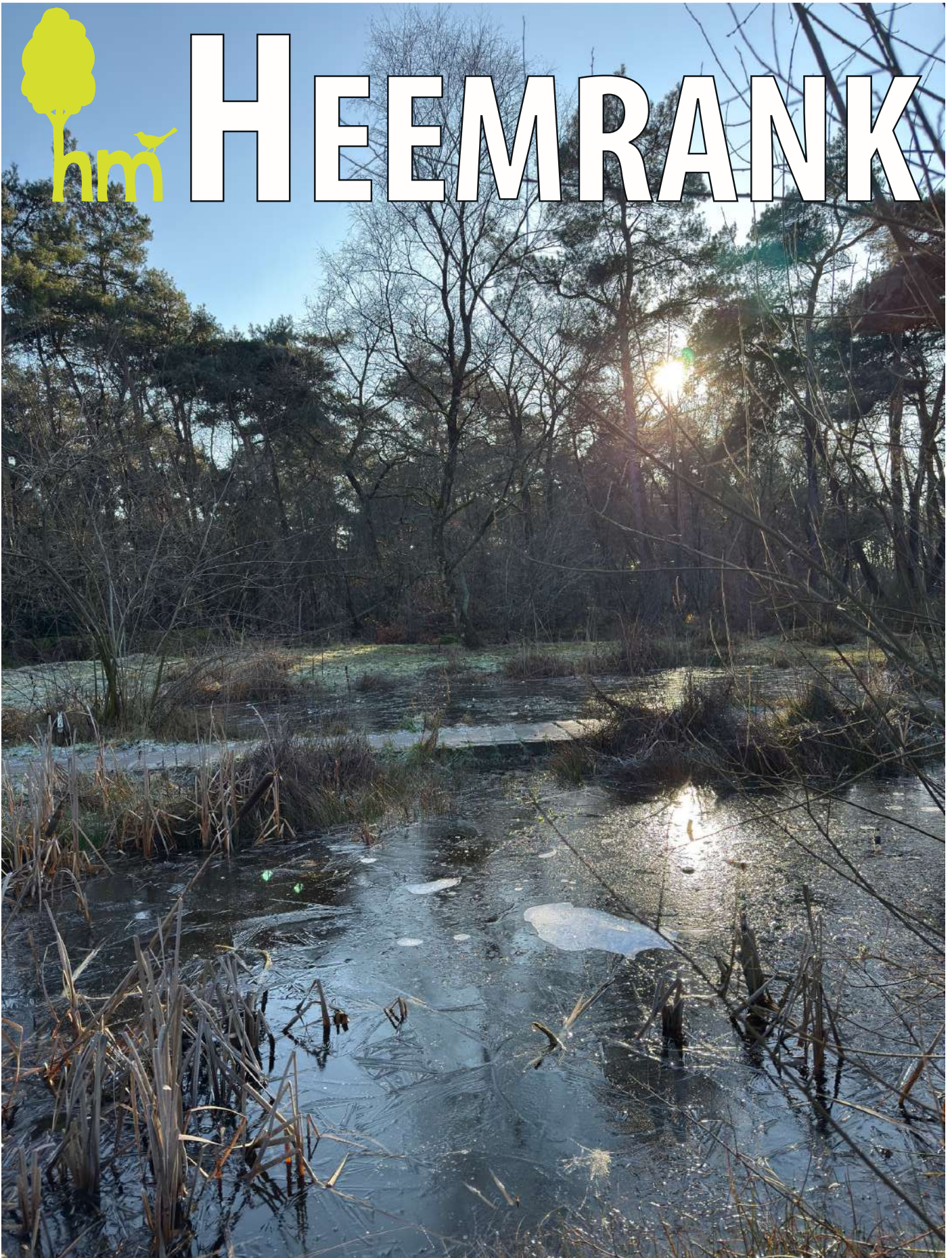

Jaargang 44 | nr. 44 | december 2025

HEEMRANK

Inhoudsopgave

Educatie, paddenstoelenexcursie	p. 3
Moestuin	p. 6
Nu ook in de Heemtuin gratis water tappen!	p. 8
Akkerseizoen 2024-2025	p. 9
Goed nieuws vanuit het Heemtuin bestuur	p. 12
Deelname aan FLORON Flora Festival	p. 13
Zonder stuifmeel geen gezond volk	p. 14
Jaargang 44, nr. 44, maar hoe is men met de Heemrank gestart?	p. 15
Twaalf nieuwe vrijwilligers, Robbert stelt zich voor	p. 17
Akkerflora	p. 18
De was	p. 19
Beeldarchief beschikbaar	p. 20
Agenda 2026	p. 20
Nieuwjaarsbijeenkomst	p. 21
QR-code voor donaties en sponsoring	p. 22
Heemtuin op social media	p. 22
Bereikbaarheid bestuur	p. 22
Adreswijziging	p. 22
Bezoekadres	p. 22
Colofon	p. 22

Educatie, paddenstoelenexcursie

In het lesseizoen Herfst 2025 zijn (tussen 8 september en 31 oktober) in totaal zestien lessen gegeven:

Groep 1-2:	Kabouterpad Herfst (4x) en Kleine Beestjespad (6x);
Groep 3-4:	Speuren naar Sporen (1x), Kleine Kanjers (1x) en Aardewandeling (1x);
Groep 5-6:	Land- en Waterdiertjes (1x) en Banjeren in de Herfst (1x);
Groep 7-8:	Bosles (1x).

Door de scholen waren voor dit herfstseizoen vierentwintig lessen aangevraagd, maar uiteindelijk werden het er veel minder. Helaas konden we doordat meerdere gidsen langdurig ziek zijn niet alle lessen inplannen. Per les zijn minimaal drie gidsen nodig. Omdat de Vuurvogel tweemaal per schooljaar wil komen, werd gekozen om de vier klassen (van groep 3-4-5) niet in de herfst uit te nodigen, maar wel komend voorjaar. Zo kregen we het rooster met de beschikbare gidsen compleet. Maar tot onze verrassing gaf de Vuurvogel eind september aan dat het schoolprogramma voor vier klassen (van groep 6-7-8) te vol was om ook nog naar de Heemtuin te komen. Jammer voor de gidsen die ingepland stonden voor de les Banjeren in de Herfst en graag deze lessen hadden willen geven.

Gelukkig hadden we bij alle lessen die wel gegeven zijn fantastisch weer en viel de vele regen buiten onze lestijden. We hopen in het voorjaar weer op volle sterkte te zijn, met de zieken die dan hersteld zijn en een nieuwe gids (Rob) die ons team komt versterken.

Helaas gaat Gerardi stoppen na een paar jaar enthousiast meegedaan te hebben. We blijven behoefte houden aan nieuwe gidsen/educatiebegeleiders en vragen iedereen om de vacature educatiebegeleider binnen het eigen netwerk en daarbuiten onder de aandacht te brengen. Meer informatie is te vinden via:

<https://heemtuinmalden.nl/vacature-educatiebegeleider/>

Ter voorbereiding op de les Banjeren in de Herfst deden we onder deskundige begeleiding van Emmy een paddenstoelenexcursie in de Heemtuin. Een rondje vanaf de moestuinpicknickbanken naar de poel bij de stenen bank en terug via de houtwal gaf een resultaat van vierendertig paddenstoelen.

En we zullen er vast ook nog gemist hebben. Welke paddenstoelen zagen we?

Valse hanenkam, Helmmycena, oranje druppelzwam, korstzwam, aardster, koraalzwam, orangerode stropharia, inktzwam, vermiljoenhoutzwam, elfenbankje, oranje aderzwam, fluweelelfenbankje, krulzoom, okergele korrelhoed, paarsharttrechttertje, mosklokje, melkzwam, zwartwordende wasplaat, vaalhoed, oorlepelzwam, gewone zwavelkop, houtzwam, muizenstaartzwam, levermelkzwam, kastanjeboleet, botercollybia, parasolzwam, oranjegeel trechttertje, glimmerinktzwam, honingzwam, geweizwam, gele korstzwam, nevelzwam en spekzwoerdzwam.

Gelukkig hoeven we bij de les met de kinderen niet alle namen te weten! De leuke namen natuurlijk wel. We bekijken de paddenstoelen aan alle kanten, hoe en waar ze groeien, met of zonder steeltje en waar de sporen zitten in lamellen of buisjes. Bijvoorbeeld; het oorlepeltje groeit op een dennenappel (foto linksonder) en de sporen zitten bij de stekeltjes aan de onderkant (foto rechtsonder).

In de winter geven we geen lessen aan de kinderen. We blijven bezig met het optimaliseren en aanpassen van de lessen specifiek voor de Heemtuin. Helaas zien we dat het aantal kleine beestjes/kleine kanjers (insecten) ook in de Heemtuin flink afneemt. Kinderen zijn blij met ieder beestje dat ze ontdekken, al is het er maar één!

Mirjam Jetten, coördinator Educatie

Ook in de Heemtuin in houtstrooisel te vinden de orangerode stropharia.

Amethystzwam, altijd onder beuken.

In de winter op eikenhout te vinden de gele trilzwam.

Kleverig koraalzwammetje, op een oude stronk of in 't mos.

Ruig elfenbankje, winterhoutzwam en vermiljoenhoutzwam vind je alleen op oud hout.

Moestuin

Afgelopen voorjaar zijn we enthousiast begonnen met het veranderen van de opzet van de moestuin. Eerst hebben we veel opgeruimd en het aardbeienbed verplaatst. Daarna hebben we de tuin verdeeld in een stuk waar wisselteelt toegepast wordt en een ander stuk waar we zijn gaan werken volgens permacultuur.

We hadden al snel een trouwe en gezellige groep die op donderdagochtend aan het werk ging. Ook het koffiedrinken samen met de groep van de kruidentuin hebben we als zeer positief ervaren.

Helaas was er op zaterdag wat minder animo voor het werken in de moestuin en we hebben zelf het klussen in de beheergroep erg gemist. Dat willen we dus in het komende jaar anders gaan doen.

We hadden wel steeds veel aanloop en kregen heel vaak complimenten. Iemand noemde de moestuin zelfs **The garden of Eden**.

Verder kregen we ook verschillende prachtige rupsen, zoals de rupsen van de koninginnenpage en van de kuifvlinder op bezoek. Er zit ook heel erg vaak een roodborstje in de boom als we aan het werk zijn. We zijn blij met alle gasten die langskomen.

We hebben ons wel een beetje verkeken op de hoeveelheid onkruid en gras die we steeds moesten verwijderen. Hopelijk wordt dat in het komende seizoen wat minder. De opbrengst van de groenten in het deel met wisselteelt viel wat tegen. Door de combinatie met bloemen, die het erg goed deden, konden de groenten niet goed groeien. Men was wel erg enthousiast over alle bloemen die er bloeiden.

Dat bracht Ants op het idee om een bloementuin aan te leggen bij het Heemhuis. Op de Natuurwerkdag zijn de voorbereidingen gedaan en in het voorjaar gaan we proberen er iets moois van te maken.

De opbrengsten uit het deel met permacultuur waren goed, maar het is toch te veel werk gebleken om op deze manier door te gaan. Dus we gaan op dit deel anders aan de slag.

Een paar weken geleden, na een paar nachten met vorst, hebben we het seizoen afgesloten met het oogsten van de aardperen. Dat was een leuke bezigheid, we vonden het een beetje schatgraven.

Kortom we zijn best tevreden over het afgelopen jaar, maar we gaan wel wat aanpassingen doen.

Namens de werkgroep moestuin, Marlies van Haren

Gelukkig in de moestuin nog volop beestjes te zien!

De **koninginnenpage** is een vlinder uit de familie van de pages (Papilionidae). De koninginnenpage heeft een voor een page relatief grote spanwijdte tot 75 millimeter, en is een van de grootste vlinders die in België en Nederland wordt gevonden. De vleugels hebben overwegend gele kleuren en daarnaast een opvallende zwart-gele tekening met blauwe accenten, een rode vlek aan de achtervleugel en een langwerpige, zwart gekleurde vleugelaanhangsel dat de vleugelstaart of -slip wordt genoemd. De koninginnenpage heeft een zeer groot verspreidingsgebied in vergelijking met andere vlinders. De vliegtijd in België en Nederland is van maart tot en met oktober. De temperatuur is een belangrijke factor voor het voortplantingssucces van de vlinder; in warme jaren zijn er meer generaties dan in koele jaren. In Groot-Brittannië komt meestal één generatie per jaar voor en in warme jaren twee, in Nederland zijn twee generaties gebruikelijk, in warmere jaren kan dit oplopen tot drie generaties. Na warme lentes worden er beduidend meer koninginnenpages waargenomen in Nederland. Een droge lente leidt echter tot minder vlinders. Wetenschappelijke naam: *Papilio machaon*.

De **kuifvlinder** is een nachtvlinder uit de familie van de nachtuiltjes. De parmantige kuif op de kop is kenmerkend voor deze soort en zijn naaste familie.

De spanwijdte bedraagt tussen de 45 en 50 millimeter. De vlinder vliegt in mei en juni met name in duingebieden en open gebieden met zandgrond. Het verspreidingsgebied beslaat West-, Zuid- en Centraal-Europa en Noord-Afrika. Wetenschappelijke naam: *Cucullia verbasci*.

Nu ook in de Heemtuin gratis water tappen!

Er zijn meer dan 3.200 watertappunten in Nederland, waar je gratis water kunt tappen op straat. In samenwerking met de gemeente Heumen heeft onze werkgroep techniek een watertappunt gerealiseerd bij de ingang aan de Bosweg ter hoogte van het Heemhuis.

Zo kun je makkelijk tijdens het fietsen, wandelen of hardlopen je waterflesje gratis met vers kraanwater vullen. Dat is handig als je onderweg bent, voorkomt plastic afval en is lekker én gezond. Op de site drinkwaterkaart.nl vind je alle openbare watertappunten van Nederland.

Let op: in de winter zijn sommige watertappunten afgesloten.

Akkerseizoen 2024-2025

Gewassen en oogst

De zomer van 2024 was ontzettend nat (de natste zomer van de laatste twintig jaar), de zomer van 2025 was kurkdroog! Daar kwam ook nog eens bij dat de akkerpomp eind april kapotging, waardoor we drie weken niet hebben kunnen beregenen en dat net toen alles begon te groeien! Desondanks was het voor de meeste gewassen geen slecht akkerseizoen!

Het afgelopen jaar hebben alle granen het goed en sommige zelfs uitzonderlijk goed gedaan. Bijna alle opbrengsten waren hoger dan het gemiddelde van de afgelopen jaren. Wintergerst en zwarte haver waren de toppertjes van dit jaar; deze gewassen hebben respectievelijk 8.2 en 6.9 maal de ingezaaide hoeveelheid zaaigoed opgeleverd.

	A	B	C	D
	2021 t/m 2024	2025	Δ	2025
	Gemiddelde opbrengst per m ²	Opbrengst per m ²	Wijziging t.o.v. gemiddelde opbrengst per m ²	Opbrengstfactor
	g/m ²	g/m ²		
Winterrogge	34.1	63	+85%	3.9
Gele haver	49.7	59	+18%	3.3
Zwarte haver	58.2	132	+126%	6.9
Pauwengerst	33.6	64	+90%	3.2
Naakte gerst	40.9	41	+1%	2.1
Wintergerst	48.6	188	+287%	8.2
Zwarte gerst	16.1	58	+259%	2.8
Rode emmer	59.5	56	-6%	2.4
Zwarte emmer	20.5	33	+62%	1.2
'Bruine' spelt	16.8	29	+71%	1.3
'Blauwe' spelt	26.8	46	+73%	1.6
Limburgse risweil	23.5	61	+157%	2.6
Paardenbonen	29.1	3	-90%	0.3
Blauwe lupine	55.1	0	-100%	0
Vlas	13.1	1	-89%	0.2
Huttentut	19.1	17	-10%	6.8
Gele mosterd	1 ^o jaar	29	1 ^o jaar	2.6

De opbrengsten van de verschillende gewassen zie je in de tabel hierboven. Uitleg:

Kolom A toont de gemiddelde opbrengst per m2 van 2021 t/m 2024 voor de verschillende gewassen.

Kolom B toont de opbrengst per m2 van 2025.

Kolom C toont het procentuele verschil tussen de gemiddelde opbrengst en de opbrengst van 2025:

- groene achtergrond: opbrengst groter dan gemiddeld;
- rode achtergrond: opbrengst kleiner dan gemiddeld.

Kolom D toont de opbrengstfactor. Dat is de verhouding tussen de opbrengst en de ingezaaide hoeveelheid zaaigoed:

- groene achtergrond: opbrengst groter dan hoeveelheid zaaigoed;
- rode achtergrond: opbrengst kleiner dan hoeveelheid zaaigoed.

Een opbrengstfactor groter dan één betekent dat je meer geoogst hebt dan ingezaaid en dat betekent voldoende eigen zaaigoed voor het volgende seizoen.

Gelukkig hadden we dit jaar ook een goede roggeoogst; de opbrengst was bijna tweemaal zo hoog dan het gemiddelde van de afgelopen jaren. Door een rampzalig slechte oogst in 2023 - verregend toen het in schoven op het land stond en een matige moeilijk dorsbare oogst in 2024 - was onze zaaigoedvoorraad onder het gewenste niveau gedaald. Dat hebben we dit jaar ruimschoots aan kunnen vullen.

Voor de overige gewassen zag het er wat anders uit! Paardenbonen en lupines kunnen heel slecht tegen droogte. De meeste lupines zijn door de droogte van dit jaar niet eens ontkiemd en dus ook niet opgekomen. In de peulen van de enkele planten, die wel opgekomen zijn, zaten heel slecht ontwikkelde zaden. Die moeten kogelrond zijn, maar dit jaar waren de meeste zo plat als een pannenkoek! Uiteindelijk hebben we niets kunnen oogsten. De paardenbonen zijn wel vrij goed opgekomen, maar door de droogte zijn de meeste bloemen verwelkt. Daardoor zijn er maar heel weinig peulen gevormd en dus konden we ook van de paardenbonen maar heel weinig oogsten.

Gelukkig was het vorig jaar super nat en toen hebben de paardenbonen en lupines het juist heel goed gedaan. We hebben toen zoveel geoogst dat we meer dan voldoende zaaigoed hebben voor het komende seizoen.

De oogst van vlas viel ook erg tegen. Normaal gesproken kun je vlas vrij lang op het veld laten staan. Dat is handig als je het erg druk hebt met het oogsten van andere gewassen. In voorgaande jaren hebben we vlas vaak rond half augustus geoogst en soms nog later. Echter, als je vlas te lang op het veld laat staan, dan laten de zaadbolletjes los en vallen ze op de grond. Dat is dit jaar eerder gebeurd dan verwacht en dat heeft waarschijnlijk ook weer te maken met de droogte. Toen we dit jaar op 16 augustus het vlas wilden gaan

oogsten, bleek dat er nog maar heel weinig zaadbolletjes aan de planten zaten. Dat moeten we in het vervolg dus beter in de gaten houden!

De huttentut en gele mosterd hebben het wel goed gedaan. De opbrengst van huttentut lag wel iets lager dan het gemiddelde van de afgelopen jaren maar was nog steeds ruimschoot voldoende. Omdat we gele mosterd dit jaar voor het eerst op redelijke schaal hebben verbouwd, konden we de opbrengst ervan niet vergelijken met die van eerdere jaren.

Bodembewerking

Afgelopen twee jaar hebben we de akkers in het najaar laten ploegen. Hierdoor hoopten we de kweek, een vrijwel onuitroeibaar wortelgewas, in de bodem enigszins te onderdrukken. Het resultaat hiervan viel echter tegen. Bovendien moesten de akkers na het ploegen geëgaliseerd worden en dat was elke keer een hoop werk. Omdat we vanwege de kosten alleen in het najaar konden laten ploegen, moesten de nog niet ingezaaide velden gedurende de winter en het vroege voorjaar met de wielcultivator bewerkt worden om de opkomende kweek en ander 'onkruid' zoveel mogelijk te onderdrukken. Daar hebben we met heel veel mensen heel veel energie in gestoken, helaas met tegenvallend resultaat.

Daarom doen we het dit seizoen anders:

- In het najaar hebben we de hele akker laten frezen. Dit is een minder diepe bewerking dan ploegen, er hoeft naderhand niet geëgaliseerd te worden en het is veel goedkoper;
- Na het frezen hebben we het grootste deel van de oostelijke akker met winterrogge en wat kleinere velden met de overige wintergranen ingezaaid, om ze in de zomer van 2026 te kunnen oogsten;
- De overige velden hebben we ingezaaid met bodembedekkers om de opkomende kweek en ander 'onkruid' zoveel mogelijk te onderdrukken;
- Omdat het frezen een stuk goedkoper is dan ploegen, kunnen we alle velden met bodembedekkers begin februari nog een keer laten frezen. Er ontstaat dan weer een mooi zaaibed zonder begroeiing, waar we vervolgens alle zomergewassen in kunnen gaan zaaien. Wel zullen we de velden die pas wat later in het voorjaar ingezaaid zullen worden, nog een keer met de wielcultivator moeten bewerken;
- Als bodembedekker hebben we hoofdzakelijk winterrogge gebruikt. Dankzij de goede oogst van dit jaar hadden we daarvoor ruimschoots voldoende zaaigoed. Twee velden hebben we echter met gele en zwarte haver ingezaaid. In eerste instantie is deze haver alleen bedoeld als bodembedekker. Tot nu toe heeft dat prima gewerkt want de haver is prima opgekomen. Nu is haver eigenlijk een zomergraan dat gewoonlijk pas aan het einde van de winter of in het vroege voorjaar wordt gezaaid. Het is de vraag of haver langere vorstperiodes in de winter kan overleven. Als dat wel zo is, dan laten we deze haver gewoon lekker doorgroeien om vervolgens in de zomer te oogsten. Als dat niet zo is dan worden deze velden ook nog een keer gefreesd en zaaien we de haver in februari opnieuw in.

Deze werkwijze is een experiment en we zullen af moeten wachten hoe dit uit zal pakken!

Nieuwe gewassen

Ieder jaar steeds hetzelfde doen is saai! Daarom gaan we proberen om volgend jaar enkele 'nieuwe' gewassen te verbouwen:

- **Khorasan tarwe**; beter bekend onder de handelsnaam 'Kamut' is nauw verwant aan emmertarwe, maar is, in tegenstelling tot emmertarwe, goed met dorsvlegels te dorsen. Daardoor zouden we Khorasan tarwe op een wat grotere schaal kunnen verbouwen. Nu is het nog wel de vraag hoe goed deze tarwe het zal doen. Khorasan tarwe kan niet tegen vorst en kan daarom pas half mei gezaaid worden en het kan ook slecht tegen langere periodes met veel neerslag, zoals bijvoorbeeld in de zomer van 2024. Gewoon proberen en afwachten;
- **Goudgerst**; Afgelopen najaar zijn we toevallig in contact gekomen met Landgoed Buitengewoon in Groesbeek. Ants en ik zijn daar toen een keer op bezoek geweest. Dat was heel interessant, maar om een lang verhaal kort te maken; zij hebben van ons een zak pauwengerst gekregen en wij een zak goudgerst! Goudgerst was rond 1930 het meest verbouwde gerstras in Nederland, maar is nu vrijwel helemaal verdwenen. Omdat goudgerst, net als alle andere gerstsoorten, vrijwel niet met dorsvlegels gedorst kan worden, zullen we goudgerst op vrij kleine schaal (veld van 10 a 12 m²) verbouwen;
- **Boekweit**; Het feit dat we dit jaar gaan proberen om boekweit te verbouwen, is eigenlijk ook een uitvloeisel van ons bezoekje aan Landgoed Buitengewoon. Eigenlijk zou boekweit heel goed passen op onze akkers. Boekweit is een gewas dat het goed doet op onze schrale zandgrond. Er is altijd verteld dat we op onze akkers geen boekweit kunnen verbouwen omdat de reeën uit het Heumensoord alles op peuzelen. Echter, op Landgoed Buitengewoon hadden ze een flink veld met inmiddels uitgebloeide boekweit en dat terwijl ze daar ook regelmatig bezoek van reeën krijgen! Daarom dus dit jaar ook een flink veld met boekweit op onze akkers en dan zien we wel wat het wordt;
- **Waldstauden rogge**; is een oud rogge ras. Dieuwke had daarvan twee zakjes (net genoeg voor 1 m²) meegenomen en die hebben we ingezaaid. Het probleem met rogge is, dat het, in tegenstelling tot alle overige graansoorten op onze akkers, een kruisbestuivende soort is. Omdat we erg veel 'gewone' rogge op onze akker hebben, verwacht ik dat de Waldstauden rogge zich zal kruisen met de gewone rogge en dat er dus een 'mengelmoes' zal ontstaan en er uiteindelijk weinig over zal blijven van de kenmerken van de Waldstauden rogge.

En nu maar weer op naar een volgende zomer!

Erik Westerman, coördinator akkers

Goed nieuws vanuit het Heemtuin bestuur

Vorig jaar heb ik tijdelijk de voorzittershamer overgenomen van Dieuwke, dat heb ik met veel plezier gedaan, maar wel met het idee om dit maximaal één jaar te doen. We weten dat het vinden van nieuwe bestuursleden in het vrijwilligerswerk een hele uitdaging is, maar gelukkig is in de loop van dit jaar een nieuwe voorzitter gevonden. Maarten Panhuijsen heeft aangeboden om de nieuwe voorzitter van de vereniging te worden. Als bestuur zijn we daar heel blij mee. Maarten loopt al mee met het bestuur, wordt door ons ingewerkt op zijn toekomstige rol. Tot zijn benoeming in de algemene ledenvergadering zal ik als 'technisch' voorzitter aanblijven en de voorzitterszaken samen met hem oppakken. In onderstaand kader stelt Maarten zich voor.

Ik ben Maarten Panhuijsen en woon al geruime tijd met veel plezier in Malden. Ik heb op verschillende plekken gewoond, maar altijd dicht bij de Heemtuin — een belangrijke reden voor mij om in Malden te gaan wonen. Ik ben graag buiten, samen met Annemieke, mijn vrouw: op de fiets, in de tuin of tijdens een wandeling. Ik werk bij de HAN als manager Onderzoek en Bibliotheek. Samen met Annemieke en de kinderen woon ik in een gezellig samengesteld gezin. Ik voel mij bevoorrecht om in zo'n fijne omgeving te wonen, met een prachtige 'achtertuin' die wordt ontwikkeld en onderhouden door een enthousiaste en betrokken groep vrijwilligers.

Afgelopen zomer raakte ik tijdens een spontane ontmoeting in de Heemtuin met het bestuur in gesprek over hun wens om nieuwe bestuursleden aan te trekken. De vraag of het iets voor mij zou zijn, zette mij aan het denken. Als buurtbewoner die volop geniet van deze omgeving, voelde dit als een mooie kans om zelf iets bij te dragen aan de vereniging en de buurt. Ik liep al langer rond met het idee om mij in te zetten voor de gemeenschap, en zo kwam alles mooi samen. Na een prettig verkennend gesprek met het bestuur heb ik besloten aan te sluiten. Op termijn wil ik graag het voorzitterschap van Wim overnemen. Hij werkt mij momenteel, samen met de andere bestuursleden, in, wat ik als heel prettig ervaar.

Ik kijk ernaar uit om velen van jullie te ontmoeten tijdens de nieuwjaarsreceptie. Mocht dat niet lukken, dan volgt er ongetwijfeld snel een ander moment.

Met groet namens alle bestuursleden,
Wim van der Meer

FLORON (Floristisch Onderzoek Nederland) zet zich al ruim dertig jaar in voor onderzoek naar en bescherming van de Nederlandse wilde flora. Hierbij krijgt het landelijk bureau hulp van honderden vrijwilligers die door het hele land actief zijn. Het Flora Festival - het grootste botanische evenement van Nederland en dé dag waarop plantenliefhebbers, ecologen en wetenschappers met elkaar in gesprek gaan over onze wilde natuur - wordt elk jaar in december georganiseerd en is gratis toegankelijk. Ook dit jaar weer! Wim van der Meer en ik vertegenwoordigden de Heemtuin op deze dag, 13 december, op de universiteit Nijmegen.

Er was in de drie pauzes gelegenheid om langs vele kramen te snuffelen. Bijvoorbeeld bij: de mycologen werkgroep, de insecten werkgroep, de mossen werkgroep, de vlinderstichting, de hortuskraam, Heemtuinkraam, botanische tekenkraam, vele boekenkramen etc. Daarnaast waren er in de vele collegezalen lezingen, films en workshops te volgen.

Wij hebben aan vier activiteiten meegedaan:

1. Eerst een lezing met beelden over projecten in ons land om grasland om te vormen tot biodiverse gebieden;
2. Als tweede een lezing gevolgd over hoe bloemrijke akkerranden aan te leggen in aaneensluitende stukken;
3. Daarna een indrukwekkende film gezien over de oudste bossen in ons land. Onderwerp was:
 - a. Inventariseren welke stukjes zijn er nog en hoe staan ze erbij?
 - b. Hoe onderhoud je ze eigenlijk? Dit deels opnieuw uitvinden en voorzichtig uitvoeren;
 - c. De inzet die vereist is bij elk project is enorm. Het duurt jaren intensieve samenwerking en vertrouwen opbouwen tussen partijen;
 - d. En de druk op financiën.
4. En als laatste een uurtje botanisch tekenen, daar werden we weer helemaal zen van.

Wij waren trots om onze natuurparel **Heemtuin Malden** aan te prijzen met de vele zeldzame plantjes in het schraal grasland en op de akkers. Opgebouwd en al zevenenveertig jaar onderhouden door vrijwilligers. Velen willen langskomen en een studente had interesse in werken bij onze beheergroep. De potjes honing waren vlot uitverkocht! Zakjes uit de kruidentuin nemen we de volgende keer ook weer mee.

Mathilde Hofmans, coördinator werkgroep activiteiten

ZONDER STUIFMEEL GEEN GEZOND VOLK

De honingbijen zitten nu dichtbij elkaar op de wintertros en halen hun energie, om warm te blijven, uit de opgeslagen honing. Buiten lijkt de natuur stil te staan. Maar in het voorjaar wanneer de natuur weer tot leven komt en de temperatuur richting de vijftien graden gaat en de voorjaarsbloeiers zich openen (krokussen en wilgen) wordt er door de haalbijen naast nectar volop stuifmeel gehaald.

Bestuiving is een mooi samenspel tussen plant en honingbij. De bloem van de plant lokt de bijen door geur, kleur en de vorm. De bij bezoekt de bloem en komt op zoek naar de nectar langs de meeldraden (mannelijke deel) waarop de stuifmeelkorrels zitten. Deze blijven aan de haartjes van het lijfje zitten en komen bij een volgend bloembezoek aan eenzelfde soort plant op de stempel (vrouwelijke deel) terecht. De bloem is bestoven, hierna vindt de bevruchting plaats. Wat weer zorgt voor vruchten en zaden voor een volgende generatie planten. De honingbij kamt met haar poten het stuifmeel uit de

haartjes en verzamelt al het stuifmeel in klompjes aan de achterpoten. Die ze meeneemt naar de bijenkast. Hier wordt het opgeslagen in de raten. Niet alleen honingbijen maar ook hommels, de solitaire bijen en andere insecten helpen mee met de bestuiving van planten. Het is dus win-win tussen insecten en planten!

Een bijenvolk heeft veel stuifmeel (rijk aan eiwitten) nodig: voor de ontwikkeling van de larfjes, de productie van koninginnengelei, voor de ontwikkeling van de klieren die bijenwas produceren, essentieel voor de bouw en reparatie van de honingraten en voor de opbouw van het eiwitvetlichaam (belangrijk voor een langere levensduur van de winterbijen).

Verschillende soorten stuifmeel zorgen voor het goed uitvoeren van alle taken in het volk, verder verhoogt het de weerstand tegen ziekten en verlengt de levensduur van de bijen. In stuifmeel - ook wel pollen genoemd - zitten: eiwitten, koolhydraten, vetten, vitaminen en mineralen.

Stuifmeelkorrels kunnen verschillen van vorm, grootte en kleur dit is afhankelijk van de plant/boom.

De klaproos heeft bijvoorbeeld zwart stuifmeel, de paardenkastanje rood, de paardenbloem oranje. En er zijn veel verschillende kleuren geel: van licht-, goud-, tot groengeel. Gewoon geel zien we bij de hazelaar, wilg en els.

Stuifmeelkorrels worden ook gezien als goed voor de gezondheid van de mens. Ze worden gedroogd en verkocht in bijvoorbeeld imker- of gezondheidswinkels. Imkers zien vaak af van het winnen van stuifmeel, omdat het volk dit zelf goed kan gebruiken voor de eigen gezondheid.

De bijengroep

Jaargang 44, nr. 44, maar hoe is men met de Heemrank gestart?

Viel het je ook op? De Heemrank verschijnt alweer **vierenveertig** jaar en deze editie is nummer **vierenveertig**. De eerste editie van de Heemrank verscheen in december 1981. Tot eind 2008 waren het papieren uitgaven. Er werd gewerkt met de typemachine en zelfgemaakte tekeningen. Het was plakken en knippen, passen en meten om alle kopij – waaronder ook gedichten – een plek te geven. Zo ging men achtentwintig jaar door, vanaf 2009 verscheen de Heemrank digitaal. De nummering is in de loop van de jaren aangepast daar Annemiek Vissers in 2008 al schrijft over ongeveer tweeënvijftig Heemranken.

Rondeel

Heemtuin
Het is daar leuk
Er zijn vaak kikkers
Heemtuin
De dieren houden ook van die plek
De bloemen zijn mooi
Heemtuin
Het is daar leuk

Noortje, 9 jaar

Heemtuin
Veel kruiden
Je kunt er fijn lopen
Er is een grote zonneklok
Je leert er veel
Kijk uit voor de bijen!
Heemtuin
Veel kruiden

Puck, 9 jaar

In 2008 in de Heemrank editie ter gelegenheid van dertig jaar Heemtuin kwamen de eerste vijf redactrices aan het woord. Leuk om hieronder de verslagen van Wil van Doorn, Margriet van Pelt, Loes van der Meij, Marja van Weert en Annemiek Vissers eens terug te lezen.

Met kerstgroet, Diana van Starrenburg

HET VERHAAL VAN DE 5 REDACTRICES

In de 28 jaar dat de Heemrank bestaat hebben 5 personen hierover de redactie gevoerd. Hun verhalen vindt u hieronder.

"TOEN"

In december '81 verscheen de eerste Heemrank. Ik citeer hieruit: "Naast de informatie in Dichtbij [nu Regiodiek] willen we onze leden en donateurs wat meer op de hoogte brengen van het doen en laten rond Heumens Heem". En zo was n.a.v. een babbel rond de Pipokar -ons eerste heemhuis - het maandelijks bulletin, de heemrank geboren.

Met "heem" als herkenningnaam en "rank" als symbool van hechten/vasthouden. Voor een betere naam hield de redactie zich aanbevolen! Grandioos, dat de Heemrank onder dezelfde naam nu al zijn 28e jaargang is ingegaan.

In al die jaren is de Heemrank steeds vernieuwend alle vrienden van de heemtuin blijven voorzien van nieuws van "onze heemtuin".

In het begin werd het redactionele werk door het secretariaat gedaan, maar al spoedig nam Margriet van Pelt de redactie op zich en is het stokje steeds aan een volgende enthousiaste redactie doorgegeven. Als eerste redactielid feliciteer ik alle heemtuiniers met het 6^e lustrum. Ik hoop de verbindende rank naar de Heemtuin nog lang te mogen ontvangen.

Wil van Doorn

25 HEEMRANKEN

Tussen april 1982 (1^e jaargang nr. 5) en maart/april 1985 (4^e jaargang nr. 3) was ik verantwoordelijk voor de Heemrank. In 1982 nam ik de Heemrank over van de initiatiefneemster Wil van Doorn, die toen secretaris van Heumens Heem werd. Zij had de eerste 4 nummers van de Heemrank verzorgd. Na de jaarvergadering van 1985 ruilden wij van functie en nam Wil de Heemrank weer over.

25 Heemranken heb ik, samen met anderen, verzorgd. Met stukjes, werkroosters en tekeningen. Als ik die oude Heemranken doorlees is het of ik terugkeer naar een andere tijd.

Dat was het toen ook wel. Een Heemrank samenstellen was, na het schrijven, vooral typen (op een typemachine), knippen en plakken. Daar kwam heel wat passen en meten aan te pas.

De belangrijkste grote gebeurtenis uit die tijd was de bouw van het heemhuis, waarvoor eind 1982 de eerste spade in de grond werd gestoken. Op 2 juli 1983 werd het heemhuis officieel geopend en dit jaar kunnen we het zilveren jubileum vieren!

De Heemrank meldde ook veel kleine zaken, zoals verslagjes van jaarvergaderingen, oogstdagen, werkochtenden en educatielessen, nieuws over vertrekkende en komende beheerders, bijzondere planten en dieren, werkroosters en oproepen. Het geeft mij een nostalgisch gevoel als ik lees dat

- voor de Oogstdag 1982 iedereen verzocht werd zelf gereedschap mee te nemen
- in 1983 de Heemrank een nieuw jasje kreeg (dat nog steeds niet is versleten)
- op de oogstdag 1983 als speciale bezoekers aanwezig waren Marcel Bolte met 9 schapen + hond.

Dat was 25 jaar geleden. Ik kijk er met veel plezier naar terug.

Margriet van Pelt

De Heemrank van '86 tot '92.

Toen ik in 1986 lid werd van het bestuur van de Heemtuin kwam Wil van Doorn al snel met de vraag of ik als bestuursraad de publiciteit en de redactie van de Heemrank van haar zou willen overnemen. Ik kreeg de typemachine van de heemtuin erbij overgedragen. Zo ging dat toen nog. Veel knip- en plakwerk. Van te voren bedenken hoe de plaatjes erin moesten en daar bij het typen rekening mee houden. Foutjes herstellen met correctievloeistof. Zo nu en dan de letters schoonborstelen, niet altijd op tijd; dan zijn alle ee's en aa's volgelopen.

Die vraag, daar moest ik toen wel even over nadenken. Ik had totaal geen ervaring op dat gebied, niet meer dan de opstellen op school vroeger, waar ik overigens geen hekel aan had. Wil bood aan om de eerste tijd samen te werken. Dat hebben we gedaan, de eerste heemrank, 5e jaargang nr. 3 (mei '86). Toen snapte ik het en ik vond het leuk! Dus vanaf nr. 4 deed ik het alleen. Dat betekende tot en met maart 1992 elk jaar 8 à 9 x een A4 dubbelzijdig voorzien van actuele informatie over de heemtuin. Veel schreef ik zelf, een weerslag van de bestuursvergaderingen en -besluiten, werkroosters e.d. Plaatjes zocht ik erbij uit agenda's van Marjolein Bastin of andere bronnen. Vaak deed ik zelf (na)tekenpogingen. Met een fineliner en een liniaal maakte ik kadertjes en zo te zien was ik ook dol op golflijntjes om iets te onderstrepen of te markeren. Van diverse mensen kreeg ik verslagen van lezingen tijdens winteractiviteiten of na de ledenvergadering. De beheerder was in die tijd een gewetensbezwaarde die zijn vervangende dienstplicht vervulde. Gerrit-Jan begon met een vaste rubriek 'beheermoes' en ook Rob, Meino en Paul, de beheerders in 'mijn' tijd schreven regelmatig een stukje. Vanaf mei 1991 verschenen de bijdragen van Hendrik Hazelaar, ambtenaar in ruste. Het was een goed bewaard geheim wie achter deze briefschrijver schuilging.

De Heemrank werd gedrukt op kringlooppapier door Toon Jetten, drukker bij de gemeente. Hij ging met pensioen toen mijn heemranktijd er bijna op zat. De drukkerij werd ook meteen opgeheven: computers, printers en kopieerapparaten deden hun intrede.

14

Al doorbladerend beleef ik zelf het meeste plezier aan het verslag in december 1990 over de schoonmaakactie van het ven, waarvan ik de bijbehorende plaatjes nu gewoon kan scannen en invoegen.

Loes van der Meij

Heemrank herinneringen

Van april '92 t/m juli '98 was ik redactrice van de Heemrank. Het wel en wee van de Heemtuin werd met behulp van allerlei medewerkers, door middel van kronieken, verslagen, rubrieken, aankondigingen, tekeningen en zomaar ingezonden stukken vastgelegd. Het is leuk om al bladerend opmerkelijke gebeurtenissen uit mijn redactietijd terug te halen.

****** Voor het eerst deed de computer zijn intree. Tekst voor de Heemrank werd ingetypt en in de juiste breedte en lengte uitgeprint om de plaatjes kwijt te kunnen. Dan volgde er nog steeds plak en knipwerk om de moederbladen te maken. Die werden dan bij de DOS copyshop afgeleverd, geprint en in elkaar gezet.

****** In die tijd was er steeds voor korte tijd een beheerder, die affiniteit met de natuur had en in de Heemtuin zijn vervangende dienstplicht deed. Een soort duizendpoot die als taak had de tuin in de hand te houden en met de educatielessen mee te draaien. Paul van Eert (Pauluspad), Ewald Stegenga (informatiebord), Albert Pin (spelletjesman) en Peter van der Wiel (vogel) volgden elkaar op, ieder met eigen inbreng in de tuin en... in de Heemrank. Daarna kreeg de Heemtuin een vaste beheerder voor het tuinwerk, dank zij de banenpool regeling. Dat werd en is nog steeds John Peerenboom.

****** De educatie maakte grote veranderingen door. Er waren steeds meer aanvragen van scholen voor lessen. Het karakter van de lessen verschoof van vertellen naar doen. Bart de Koning werd voor een jaar aangetrokken om de ontwikkeling van nieuwe lessen in gang te zetten

15

en de contacten met de scholen te verbeteren. Daarna werd een aparte educatiemedewerker, ook door de banenpool mogelijk. Willem Dekker deed zijn intree en daarmee ook ludieke stukjes, natuurpuzzels en gedichten in de Heemrank.

****** Miep Roerdink begon een langlopende rubriek over kruidengeneeskunde, waarin ze steeds een bepaalde plant behandelde.

****** Al in mei '95 werd gewaarschuwd voor de tekenbeet die de ziekte van Lyme kan overbrengen. Nu ook weer actueel.

De hele geschiedenis van Heumens Heem (later Heemtuin Malden) is te lezen in de gebonden versie van de Heemrank, beginnend met nummer 1, die in het Heemhuis ter inzage ligt. Het laatste deel van het Heemrankarchief tot aan de verschijning van de digitale versie is nog in de maak. Het lijkt mij van belang dat ook de digitale versie op papier gebundeld zal gaan worden.

Marja van Weert

Als laatste kom ik aan de beurt.

Ik weet nog dat mijn verbazing groot was, toen ik gevraagd werd om de redactie van de Heemrank over te nemen. Ik heb namelijk een talendeuk i.p.v. een talenknobbel, maar anderzijds was het een mooie gelegenheid om wat meer over de computer te leren. Dus ik heb de stap gewaagd. Nadat ik uitgebreid door Marja ingewerkt was, kwam in augustus 1998 mijn eerste Heemrank uit.

Inmiddels zijn we ongeveer 52 Heemranken verder en als ik zo teruglees krijg je toch een vrij goed beeld van hetgeen er zich in de Heemtuin afspeelde.

Door de jaren heen zijn er veel mensen geweest, die voor kopij zorgden, maar enkele wil ik toch even benoemen.

Al die jaren kreeg ik steeds van Gerda de bestuursberichten, compleet met opmaak en wel, daar hoefde ik niets meer aan te doen. Heel fijn!

16

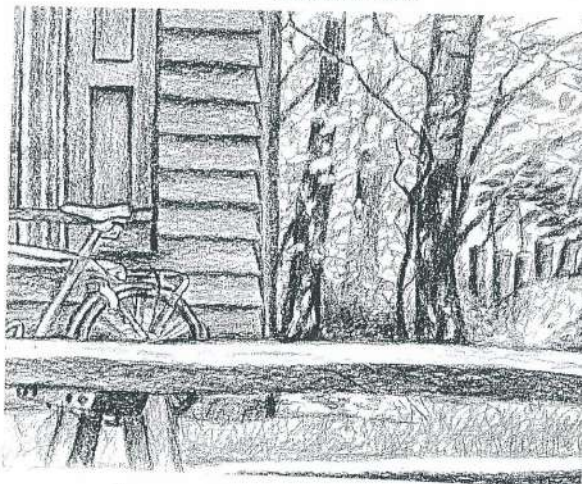
Miep Roerdink heeft vele artikelen geschreven over de diverse kruiden en hun toepassingen. Erg leerzaam voor mij.

Willem heeft tientallen puzzels gemaakt, gedichten gezocht en diverse artikelen over o.a. de educatie geschreven. Tevens was Willem de laatste jaren corrector van de Heemrank. Heel fijn om iemand erbij te hebben, die alles textueel nakijkt en de puntjes op de i weet te zetten. John zorgde voor de tweemaandelijks kronieken en Tineke heeft al menige column geleverd.

Uiteraard zijn er vele anderen, die mij geholpen hebben met het vullen van de Heemrank, maar dit zijn de peilers waar ik op steunde.

Na 28 jaar een papieren Heemrank gaan we nu over op een digitale nieuwsbrief. Vol vertrouwen, maar wel erg nieuwsgierig wacht ik de eerste nieuwsbrief af. Lidy, succes ermee!

Annemiek Visser

EVEN VOORSTELLEN

In 2025 zijn twaalf nieuwe vrijwilligers gestart bij onze vereniging – welkom!
In deze Heemrank stelt nieuwkomer Robbert van Montfoort zich voor.

Waarom wilde je vrijwilliger worden bij de Heemtuin?

“Mijn vrouw Karin is al jaren vrijwilliger en haar enthousiaste verhalen maakten me nieuwsgierig. Dankzij mijn achtergrond in natuur-, land- en bosbouwonderwijs heb ik ervaring met buitenwerk, zoals het veilig omzagen van bomen. Als hydroloog zit ik veel achter de computer, dus werken in de natuur is een fijne afwisseling, zeker samen met mijn vrouw en andere vrijwilligers.”

Je bent ook lid van de werkgroep techniek. Wat doe je daar?

“Via de beheergroep kwam ik bij Chris en Paul terecht. Zij zochten iemand voor het onderhoud van het gereedschap. Dat past bij me; thuis onderhoud ik ons gereedschap ook.”

Wat voor gereedschap knap je op?

“Alles! Soms kopen we oud gereedschap op rommelmarkten of in tweedehandswinkels. Dat heeft karakter en verdient een tweede leven. Zo gaf ik een antieke zaag van de Heemtuin een nieuw eikenhouten handvat in authentieke stijl. Het is geweldig als zo’n stuk weer gebruikt kan worden.”

En hoe is het gesteld met het gereedschap van de Heemtuin?

“We hebben een mooie mix van oud en nieuw. Regelmatig onderhoud is nodig en dat doe ik graag. Vrijwilligers kunnen helpen door gereedschap schoon en droog op te bergen – dat voorkomt roest en onnodige slijtage.”

De zaag opnieuw in actie!

Akkerflora

Over het algemeen gaat het goed met de akkerflora op onze akkers. Hieronder een overzicht van de meest zeldzame soorten:

- **Wilde weit;** We hadden dit jaar wat meer exemplaren wilde weit en dat is in elk geval voor een deel te danken aan de natte zomer van vorig jaar. Wat wel opviel is dat de wilde weit wat later bloeide dan vorig jaar, dat er gedurende de hele zomer hier en daar nog bloeiende exemplaren bijkwamen en dat ze, ondanks de droogte, meestal ook erg lang bleven bloeien. In eerdere jaren verwelkten er altijd redelijk wat exemplaren door de droogte;
- **Grootspiegelklokje;** Vorig jaar zagen we al dat groot spiegelklokje zich over vrijwel de gehele akker had verspreid. Dit jaar waren er wellicht net iets minder exemplaren, en dat komt mogelijk door de droogte;
- **Dreps;** deed het weer prima. Dreps is een wilde graansoort en die merk je meestal pas op als deze soort aren vormt (eind juni). Verder lijkt deze soort ook nog eens op een veelvoorkomende en verwante grassoort; zacht dravik. Het is dus soms even zoeken! Dreps groeit alleen op de eeuwige roggeakkers aan weerszijden van het akkermiddenpad;
- **Ruw parelzaad;** is definitief van onze akkers verdwenen. Vorig jaar hebben we deze soort nog heel even gezien, maar er zijn geen zaden meer geproduceerd. De zaden van ruw parelzaad, net als van wilde weit

en bolderik, blijven maar heel kort (minder dan een jaar) kiemkrachtig. Dus als er in een jaar geen nieuwe zaden worden gevormd, dan verdwijnt deze soort definitief. Nu is ruw parelzaad een soort die het goed doet op een kalkrijke/leemhoudende bodem en dus niet op zure schrale zandgrond, zoals we in de Heemtuin hebben. Het was eigenlijk een verrassing dat deze soort het nog drie jaar heeft uitgehouden op onze akkers. Mogelijk is de overvloedige en vrij zure regen in de zomer van 2024 de 'doodsteek' geweest voor deze soort;

- **Korensla;** We hebben ook al twee jaar geen korensla meer gezien op de eeuwige roggeakkers. Vorig jaar vermoedde ik dat dat kwam door de overvloedige regenval en de daardoor veroorzaakte massale groei van gestreepte witbol. Korensla houdt namelijk van open plekjes op een akker en die waren er vorig jaar niet. Hoewel we dit jaar geen last hadden van gestreepte witbol, groeiden er nog steeds heel veel grassen op de eeuwige roggeakkers waardoor er weer geen open plekjes waren en dus ook geen korensla!

- **Ruige klaproos;** had ook last van die 'vergrassing'. De ruige klaproos begint meestal rond 1 mei te bloeien en kleurt dan sommige velden helemaal oranje. Als eerste zie je ze op velden met wintergranen en dus ook op de eeuwige roggeakkers.

Dit jaar bloeide er op die eeuwige roggeakkers helemaal geen ruige klaprozen, maar wel op alle andere velden met wintergranen. Vermoedelijk komt dit ook door de 'vergrassing' van de eeuwige roggeakkers. Die 'vergrassing' wordt waarschijnlijk weer veroorzaakt door het feit dat we de eeuwige roggeakkers de afgelopen twee jaar handmatig en heel oppervlakkig hebben omgewerkt met grote hakken en/of de wielcultivator. Dat moesten we doen omdat we de eeuwige roggeakkers niet konden laten ploegen, zoals de rest van de akkers. Als we dat wel hadden gedaan, dan zouden de zaden van zeldzame soorten (vooral van wilde weit) zeer waarschijnlijk te diep ondergeploegd worden en dan zouden deze soorten zomaar kunnen verdwijnen.

Het komt wel goed uit dat we de akkers, inclusief de eeuwige roggeakkers, dit jaar hebben laten frezen. Frezen is een vrij ondiepe bodembewerking, waardoor zaden niet te diep in de bodem terecht kunnen komen. Hopelijk is het frezen wel diep genoeg om de vergrassing van de eeuwige roggeakkers enigszins tegen te gaan. Afwachten dus;

- **Glad biggenkruid**; Voor glad biggenkruid geldt min of meer hetzelfde als voor korensla; deze soort houdt van open plekjes in een veld. Door de vergrassing van de eeuwige roggeakkers, heeft ook deze soort het lastig. Er hebben nog wel wat exemplaren gebloeid, maar het hield niet over. Hopelijk helpt het frezen van de bodem en zien we deze soort volgend jaar weer in wat grotere aantallen;
- **Akkerogentroost**; Er heeft wel akkerogentroost gebloeid op een aantal plekken op de akkers, maar het was mondjesmaat. Nu is het wel zo dat akkerogentroost niet de meest opvallende soort is en soms erg lastig te vinden is, zeker op een veld waar graan staat met een 'uitbundige ondergroei'. Zo kwam ik bij het maaien van de pauwengerst nog een groot maar helemaal uitgebloeid exemplaar tegen! Wellicht komt akkerogentroost in veel grotere aantallen voor dan we hebben kunnen waarnemen. Houden we in de gaten.

Verder nog leuk om te vermelden:

Dit jaar kwam ik één (uitgebloeid) exemplaar tegen van een soort waarvan ik dacht dat deze niet meer voorkwam op onze akkers: **witte krodde**. Witte krodde is in Nederland geen zeldzame soort, maar op onze akkers wel. Witte krodde heeft weinig opvallende witte bloempjes en hawtjes die wel wat lijken op die van judaspenning. Toch leuk om te zien dat er nog steeds witte krodde voorkomt!

Erik Westerman, coördinator akkers

De was

Sinds een jaar doe ik de was van het Heemhuis. Het valt me daarbij op dat er nogal wat erg oude handdoeken en theedoeken bij zijn. Die theedoeken nemen ook niet meer zoveel water op, ze zijn na het afdrogen van drie bekertjes nat. Uit de nalatenschap van het bedrijf van Kees Oostindie is het theedoekenbestand onlangs aangevuld. Als iemand een bestemming zoekt voor nog bruikbare handdoeken dan kan het Heemhuis er wel wat gebruiken.

De oude en kapotte doeken stromen door naar de werkruimte bijvoorbeeld om gereedschap mee af te vegen. Op de plank boven de wasmand staat een kratje waar deze lappen in liggen. Wat in de werkruimte te smerig wordt mag weg. Het is fijn als deze niet meer in de wasmand terecht komen.

De laatste keer heb ik de was een keer of drie voorgespoeld, toen was het spoelwater nog steeds bruin. Na het wassen in de wasmachine heb ik een paar doeken die er nog goor uitzagen in dat kratje gelegd. Misschien scheelt het ook als de dweilen niet los in de wasmand gelegd worden. Wat de dweilen betreft graag het volgende: na gebruik uitspoelen, laten drogen en droog in de plastic zak stoppen die in de wasmand ligt. Dank jullie wel!

Loes van der Meij

Bruikbare
handdoeken
zijn
welkom!

Beeldarchief beschikbaar

In de Heemtuin worden veel prachtige foto's gemaakt: door onze vrijwilligers, enthousiaste hobbyfotografen én professionele fotografen. De werkgroep communicatie verzamelt al deze beelden en gebruikt ze voor onze sociale media, website en publicaties.

Omdat zoveel mensen graag fotograferen, is ons beeldarchief flink gegroeid. Maar hoe vind je daar nu dat ene roodborstje of grasklokje in terug? De afgelopen maanden zijn alle foto's gecodeerd en geordend, zodat we gericht kunnen zoeken. We hebben een heus archief!

Zoek je een specifieke foto uit de Heemtuin? Laat het ons weten, de kans is groot dat we hem hebben. En blijf vooral je mooiste foto's met ons delen.

Een nieuw kiekje insturen kan via communicatie@heemtuinmalden.nl.

Agenda 2026

Zaterdag 10 januari

Nieuwjaarsreceptie,

in het Heemhuis, aanvang 16.00 uur

Woensdag 25 maart

Algemene Ledenvergadering,

in het clubhuis van
tennisvereniging Malden,
aanvang 19.00 uur

Fijne feestdagen!

Het bestuur wenst alle leden een voorspoedig 2026!

En nodigt alle leden (werkende leden én donateurs) uit voor de

nieuwjaarsbijeenkomst

op

zaterdag 10 januari om 16.00 uur
in het Heemhuis.

QR-code voor donaties en sponsoring

Heemtuin Malden is een vereniging met een ANBI-status die deels afhankelijk is van inkomsten uit donaties en sponsoring. Giften zijn aftrekbaar bij de belastingaangifte (zie

<https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/aftrek-en-kortingen/content/gift-aftrekken>).

Denk ook aan de mogelijkheid van een periodieke schenkingsovereenkomst (extra belastingvoordeel) of het opnemen van de Heemtuin in het testament.

Giften (eenmalig, groot of klein) zijn welkom op:

rekeningnr.: NL41 RABO 0131 638211

t.n.v. Vrienden van de Heemtuin Malden, o.v.v. 'donatie' of 'gift'.

Ook naaststaande QR-code is hiervoor te gebruiken, open deze met de telefoon-CAMERA, deze code linkt automatisch door naar de RABO-betaalsite waar een bedrag naar keuze kan worden ingevuld.

Bij voorbaat hartelijk dank!

De Heemtuin op social media

www.heemtuinmalden.nl

www.instagram.com/heemtuin_malden/

www.facebook.com/HeemtuinMalden

Specifiek over de akkers:

www.instagram.com/akkersheemtuinmalden/

<https://sites.google.com/view/akkersheemtuinmalden/akkers-heemtuin-malden>

Stuur foto's en/of korte teksten naar:

Instagram en Facebook: communicatie@heemtuinmalden.nl

Website, Wim van der Meer: web@heemtuinmalden.nl

Bereikbaarheid bestuur

Het bestuur staat open voor tips, vragen en opmerkingen.

Spreek ons gerust aan, bijvoorbeeld op een werkdag.

Secretaris: Hetty Koemans, p/a Pitrus 37, 6581 RM Malden of

per email: heemtuin@heemtuinmalden.nl

Voorzitter: Wim van der Meer (interim)

Adreswijziging

Geef een woon- of e-mailadreswijziging zo spoedig mogelijk door aan de ledenadministratie:

p/a Pitrus 37, 6581 RM Malden of ledenadministratie@heemtuinmalden.nl.

Bezoekadres Bosweg 8a, Malden

Colofon

De Heemrank, Jaargang 44, nr. 44, december 2025

Lay-out: Diana van Starrenburg, e-mailadres redactie: heemrank@heemtuinmalden.nl

Fotografie: leden van de vereniging

© Vereniging 'Vrienden van de Heemtuin Malden', www.heemtuinmalden.nl